

Barn- och ungdomspsykiatriska kliniken

RIKTLINJER FÖR BEHANDLING MED ANDRA GENERATIONENS NEUROLEPTIKA

Indikation	Psykos, mani, svår aggressivitet, svåra tics, SSRI refraktära tvångssymtom
Biverkningar	Viktökning och metabola biverkningar har visats vara ett stort bekymmer för många unga med dessa medel (särskilt olanzapin och klozapin). Därutöver ser man fortsatt extrapyramidala symptom och prolaktinstegring (särskilt risperidon), neutropeni, enures, kramper, salivation (särskilt klozapin), förlängd QT-tid (särskilt ziprasidon) samt trötthet, ortostatism (quetiapin, olanzapin, klozapin) mm.
Försiktighet	Tänk på att psykosmedel ofta medför biverkningar och att läkemedel och andra insatser med lindrigare biverkningsbild först ska ha övervägts
Förberedelser	Längd, vikt och bukmått. Fastevärde på glukos, insulin, HDL, LDL, total kolesterol, triglycerider, prolaktin, GT, ALAT, vita, trombocyter, Hb. För klozapin även differentialräkning av vita. EKG om klozapin planeras. Munrörelser och tremor i status.
Insättning	Börja lågt o trappa upp ca var 5e dag. Exvis Risperidon 0,5 mg titreras upp till ca 2 mg (tonåring) och sedan vänta på effekt några veckor eller månad om möjligt. Ekvipotenta doser till Risperidon 1: haloperidol 2 : olanzapin 4 : ziprasidon 50-70?: quetiapin 100-150?: klozapin 50-100?. Klozapin titreras upp långsammare och kontrolleras vad gäller blodbild enligt särskilt schema. Aripiprazol (A) behöver pga illamående långsam upptrappning hos unga från 2,5-5 mg/d och helst 2 v/dos samt sikta på <u>10-15</u> mg. Vid byte till A. ska först A trappas upp och sedan långsam reduktion av ev risperidon, olanzapin el. ziprasidon.
Kontroller	Efter 4 veckor på respektive psykosmedel tas längd, vikt och bukmått, biverkningsanamnes, EKG och s-klozapin/norklozapin efter 6 veckor om klozapin : Efter 3 månader på respektive psykosmedel tas längd, vikt och bukmått, alla labprov, biverkningsanamnes samt ev. serumnivå på aktuell psykosmedicin. Om viktökning >7%: kostråd, preparatbyte eller tillägg med Metformin 850 mg, 0+1 i en v. sedan 1+1 Efter 6 samt 12 månader på psykosmedel tas längd, vikt och bukmått, alla labprov samt biverkningsanamnes. Därefter kontrolleras biverkningar, längd o vikt vid varje besök samt alla labprov minst årligen.